

пддду
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ XI НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА ПРОБЛЕМИ У
ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»

(25 ЛИСТОПАДА 2021 РОКУ)

м. Полтава, Україна

УДК 631.5
1-66

Матеріали XI науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні напрямки та проблеми у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2021. 151 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В. В. Гангур – доктор с. - г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець – кандидат с. - г. наук (заступник відповідального редактора);
О. М. Куценко – кандидат с. - г. наук, професор;
О. С. Пипко – кандидат с. - г. наук;
С. В. Філоненко – кандидат с. - г. наук;
О. Г. Міленко – кандидат с. - г. наук;
О. В. Бараболя – кандидат с. - г. наук;
М. О. Антонець – кандидат психол. наук.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАУ, протокол № 4, від 3 листопада 2021 року.

ЗМІСТ

Бараболя О. В. Посівні якості насіння та врожайність пшениці озимої залежно від строків сівби та обробки біологічними препаратами	5
Барат Ю. М., Бурахіна І. О. Продуктивність сортів малини залежно від удобрення	7
Барат Ю. М., Козелько М. О. Продуктивність гібридів соняшнику	10
Гангур В.В., Гангур М.В., Хорошун М.Г. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів основного обробітку ґрунту	13
Гангур В. В., Космінський О.О., Оплачко Д. В. Формування насінневої продуктивності соняшнику залежно від доз мінеральних добрив	17
Гангур В.В., Котляр Я.О., Іщенко О.Г. Ефективність протруйників за передпосівної обробки насіння пшениці озимої	20
Гангур В. В., Поляков І.А., Яковина В. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від системи удобрення	24
Кирлиця А.О., Руденко В.В. Вплив мікродобрив на продуктивність кукурудзи	27
Марініч Л.Г., Пояркова Ю.Ю. Використання методу гібридизації при створенні вихідного матеріалу горошку посівного (озимого) ..	30
Марініч Л.Г., Хмельницький Є.Є. Сенько О.В., Формування насінневої продуктивності сортів стоколосу безостого селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС І АПВ НААН.	33
Рибальченко А.М., Чуб Є.В. Формування насінневої продуктивності сої залежно від сортових особливостей	37
Філоненко С.В., Колісник В.В. Ефективність мікродобрив на висадках буряків цукрових	40
Філоненко С.В., Мотренко М.В. Оптимізація захисту посівів буряків цукрових від бур'янів	44
Філоненко С.В., Осетров С.В. Ефективність регуляторів росту на посівах кукурудзи	48

Філоненко С.В., Райда В.В. Продуктивний потенціал буряків цукрових за позакореневого внесення мікродобрив	52
Четверик О. О., Кіяшко Д. А. Вплив мікродобрив молібдену і бору на насінневу продуктивність люцерни	56
Четверик О. О., Омелич І. І. Вплив норми основного внесення мінеральних добрив на насінневу продуктивність тритикале озимого	59
Четверик О. О., Стась В. О. Вплив регулятора росту рослин «пасліній» на урожайність помідора їстівного	62
Шакалій С. М., Зліщев С. О. Вплив сортових властивостей на формування показників врожайності пшениці озимої	66
Антонець О. А., Дуднік М. І. Вплив укосів на продуктивність насінневих травостоїв люцерни посівної	69
Антонець О. А., Крамаренко А. О. Вплив способів обробітку ґрунту на урожайність конюшини лучної	73
Мельник О. В. Вплив позакореневого підживлення на врожайність соняшнику	76
Тараненко І. В. Урожайність сортів гороху залежно від норми висіву насіння	80
Філоненко С.В., Кочерга А.А., Тригубенко О.М. Гербіциди на маточному полі буряків цукрових: виробнича необхідність чи шаблонні стереотипи	84
Філоненко С.В., Пипко О.С., Зімовець І.С. Вплив рістстимулюючих препаратів на тривалість фаз росту і розвитку насінневих рослин буряків цукрових	88
Філоненко С.В., Попов О.О. Ефективність та доцільність позакореневого підживлення кукурудзи мікродобривами	92
Белова Т. О., Бородай О. О. Вплив субстрату на укорінення зелених живців троянди	96
Копань Д. В., Вплив норми висіву на продуктивність скоростиглих сортів сої	99
Баган А.В., Кодесніков А.С., Черевко В.В., Продуктивність гібридів соняшнику української селекції	103
Антонець О. А. , Колодочка Я.В., Вплив мінеральних добрив на урожайність зерна кукурудзи	106
Тараненко С.В., Григоренко І.О., Вплив сорту на насінневу продуктивність нуту	110
Антонець М.О., Таракан Д.С. Вплив строків сівби на формування урожайності проса	113

Єремко Л.С., Бабенко Є.С. Особливості формування насінневої продуктивності гороху залежно від сортового складу та системи удобрення	116
Єремко Л.С., Бондаренко К.А. Ефективність застосування мікробіологічних препаратів на основі азотфіксуючих та фосформобілізуючих мікроорганізмів у підвищенні насінневої продуктивності гороху	119
Єремко Л.С., Жук Є.В. Вплив елементів технології вирощування на зернову продуктивність посівів нуту	122
Єремко Л.С., Колісник Ю.В., Василюк Я.В. Вплив системи удобрення на формування продуктивності сої	126
Філоненко В.С. Вплив способів основного обробітку ґрунту на продуктивний потенціал буряків цукрових	130
Антонець О. А., Шраменко К. І. Вплив мінеральних добрив на урожайність зерна жита озимого	136
Босенко Є. А. Продуктивність пшениці твердої ярої залежно від удобрення	138
Коваль Д. О. Ефективність застосування ґрунтових гербіцидів у посівах ріпаку озимого	143
Лукіна А. Р. Продуктивність ромашки лікарської залежно від норми висіву насіння	148

УДК: 635.655:631.527

ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Рибальченко А.М., кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри селекції насінництва і генетики

Чуб Є.В., здобувач СВО Магістр спеціальності 201 Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Протягом трирічних досліджень 2019-2021 рр. встановлено вплив сортових властивостей на рівень формування елементів насіннєвої продуктивності сої. За рівнем формування насіннєвої продуктивності та маси 1000 насінин кращим був сорт Хвиля, за кількістю продуктивних вузлів та кількістю насіння з рослини – Медея, за кількістю бобів – Ятрань.

Актуальність теми. Сою називають культурою ХХІ століття. Культура потужно входить у світове землеробство й економіку, закріплює позиції в структурі посівів. Незважаючи на значне розширення площ під соєю, урожайність її в Україні залишається низькою. Для виробництва сої першочерговим завданням є цілеспрямована робота над створенням і впровадженням у виробництво високопродуктивних і високоякісних сортів, пристосованих до конкретних умов вирощування [1].

Для переважно посушливих умов України потрібні сорти з високою або середньою пластичністю та високою стабільністю головних кількісних ознак – компонентів урожайності [4]. Формування врожаю зернобобових, зокрема і сої, є надзвичайно складним процесом, ніж у інших культур. Це пов'язано зі слабкою здатністю регулювання кількості плодоносних стебел, послідовною та тривалою диференціацією генеративних органів та, особливо, зі значною залежністю їх розвитку від зовнішніх умов [2].

Кожному сорту властиві певні прояви і взаємозв'язок елементів структури насіннєвої продуктивності рослин, ступінь мінливості і наявність найбільш характерних з них, які у межах сорту найменше змінюються [5].

Кількість вузлів та бобів одні з головних в структурі рослин сої. Культурні форми сої в основному характеризуються відсутністю розтріскування бобів при досяганні, а дикі та напівкультурні схильні до обсипання насіння [3].

Урожайність сорту визначається перш за все його продуктивністю та кількістю рослин на одиницю площі. Вивченню вихідного матеріалу за рівнем урожайності та продуктивності присвячено багато робіт вітчизняних та закордонних вчених, де показано різноманіття вихідного матеріалу за цими ознаками та вплив на їх формування кліматичних умов. Продуктивність рослини знаходиться у тісному кореляційному зв'язку з кількістю бобів та насінин на рослині, в меншій мірі – з кількістю бобів у вузлі і насінин у бобі [7].

Одним із важливих елементів продуктивності рослин сої, що впливає на формування потенційної та фактичної врожайності, є маса 1000 насінин. Маса 1000 насінин залежить від впливу погодних умов року, але значну роль у її вираженні мають властивості сорту. Мінливість маси 1000 насінин у ряді років може характеризувати біологічну пластичність сорту та адаптивність його до умов певного регіону. Чим менше змінюється цей показник, тим більше сорт підходить для даного регіону [6].

Мета роботи. Метою проведення досліджень було вивчення рівня елементів насінневої продуктивності сої залежно від сортових властивостей.

Матеріали та методи досліджень. Польові дослідження виконані протягом 2019-2021 рр. в умовах ФГ «Агро-В-Лан» Карлівського району Полтавської області. Об'єктом дослідження були сорти скоростиглі сої: Хвиля, Ятрань, Естафета, Медея. За стандарт приймали сорт сої Васильківська. Попередник – пшениця озима. Погодні умови періоду вегетації сої у роки досліджень відрізнялися.

Результати досліджень. Висока продуктивність – результат найбільш оптимального поєднання елементів структури урожаю. За результатами трирічних досліджень були виділені цінні сорти, що відрізнялися цінними господарськими ознаками такими, як кількість продуктивних вузлів на рослині, кількість бобів на рослині, кількість насіння з рослини, маса насіння з рослини, маса 1000 насінин.

Кількість продуктивних вузлів на рослині має безпосередній вплив на кількість бобів та насінин в ньому, що розвиваються на цих вузлах. Так, кращим за сорт стандарт Васильківська, який сформував 22,1 шт. продуктивних вузлів був сорт Медея – 25,2 шт. Кількість бобів на рослині визначається кількістю продуктивних вузлів, бобів у вузлі, а також умовами вирощування. Сорт стандарт Васильківська формувал 51,2 шт. бобів. Найбільшу кількість бобів, у порівнянні до стандарту, сформував сорт Ятрань – 67,1 шт. Показник кількості насіння з рослини є одним з визначальних при формуванні врожаю сої. Сорт

Медея за результатами трирічних досліджень сформував максимальну кількість насіння з рослини – 88,4 шт.

Однією із головних ознак в структурі рослини, яка обумовлює продуктивність сорту, є маса насіння з рослини. Дана ознака – одна із кількісних ознак, яка характеризує його насіннєву продуктивність. За масою насіння та масою 1000 насінин серед досліджуваних зразків був сорт Хвиля, що сформував насіннєву продуктивність 21,5 г за результатами трирічних досліджень. Маса 1000 насінин залежить від впливу погодних умов року, але значну роль у її вираженні мають властивості сорту. За показником маси 1000 насини сорт Хвиля 153,7 г.

Висновок. За результатами проведених трирічних досліджень було встановлено рівень формування елементів насіннєвої продуктивності сої залежно від сортових властивостей.

Бібліографічний список

1. Бабич А. О., Бабич-Побережна А. А. Селекція і виробництво сої в Україні. Вінниця, 2008. 215 с.
2. Іванюк С. В. Формування сортових ресурсів сої відповідно до біокліматичного потенціалу регіону вирощування. *Корми і кормовиробництво*. 2012. Вип. 71. С. 33-42.
3. Кренців Я. І. Мінливість елементів продуктивності у рослин сої гібридів F_1 , F_2 . *Вісник аграрної науки*. 2019. № 3 (792). С. 82-88.
4. Лавриненко Ю. О., Кузьмич В. І., Боровик В. О. Селекція сої на покращення ознак продуктивності та якості в умовах зрошення. *Зрошуване землеробство*. 2016. Вип. 66. С. 113-115.
5. Мазур О. В., Шерепітко В. В. Генотипні відмінності сортів рослин сої за мінливістю кількісних ознак в умовах дослідного посіву ВНАУ. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2011. № 9 (49). С. 159-165.
6. Петриченко В.Ф., Іванюк С.В. Вплив сортових і гідротермічних ресурсів на формування продуктивності сої в умовах Лісостепу. *Зб. наук. праць Інституту землеробства УААН*. 2000. Вип. 3-4. С. 19-24.
7. Січкач В. І. Селекційна цінність колекційних зразків при створенні високопродуктивних сортів сої. *Селекція і насінництво*. 2014. Вип. 106. С. 83-92.

Rybalchenko A.M., Chub E.V. During the three-year research of 2019-2021, the influence of varietal properties on the level of formation of elements of soybean seed productivity was established. In terms of the level of seed productivity and weight of 1000 seeds, the best variety was the Hvylya variety, in terms of the number of productive nodes and the number of seeds from the plant - Medea, in terms of the number of beans - Yatran.

УДК 633.63:631.8:65.018:631.53.01:631.559

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІКРОДОБРІВ НА ВИСАДКАХ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ

Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва

Колісник В.В., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

В результаті дворічного польового експерименту встановлено, що позакоренеve підживлення насінників буряків цукрових мікродобривами Авангард Р Буряк, Інтермаг Цукровий буряк та BAST Бор позитивно впливає на інтенсивність проходження ними фаз росту і розвитку, на кількість гібридного насіння, що зав'язалося, а також на зниження кількості непродуктивних біотипів насінників, зокрема таких як «холостяки», «лінивці» та передчасно засохлі. Кращими відповідні показники виявилися на варіанті із подвійним внесенням мікродобрива Інтермаг Цукровий буряк дозами по 2 л/га.

Актуальність теми. Донедавна буряки цукрові були найпріоритетнішою технічною культурою, прибуток від якої становив левову частку від усього рослинництва [2, 6]. Рівень розвитку буряківництва значною мірою впливав на стан економіки аграрно-продовольчого комплексу України в цілому та активність формування вітчизняного цукрового ринку зокрема [7]. Безумовно, вирощування буряків цукрових і отримання їх високої продуктивності неможливе без використання високоякісного насіння [4]. У технологічному процесі виробництва насіння буряків цукрових із достатньо високими посівними характеристиками важливе місце належить саме системі удобрення насінників [3].